

08/11/2019

Opiniestuk Belgische milieuorganisaties

Auto, klimaat en gezondheid. Heel België heeft baat bij Brusselse ambitie

“De zonale heffing kan winst betekenen voor de hele samenleving. Als Brussel een ambitieus klimaatbeleid voert, krijgen Brusselaars én bezoekers én pendelaars daar een gezonde en leefbare regio voor in de plaats.”

De Brusselse regering kiest voor klimaatleiderschap. Vorige week kondigde ze aan: “We willen samenwerken met Vlaanderen en Wallonië om de klimaatuitdagingen aan te gaan. Maar we willen ook niet langer wachten op de andere gewesten als die meer tijd nodig hebben.” De Belgische milieuverenigingen, BRAL, Bond Beter Leefmilieu, Inter-Environnement Wallonie en Greenpeace, moedigen de Brusselse regering aan om nu te handelen.

Gezondheidsuitdaging urgenter in de stad

De vlucht vooruit in de Brusselse klimaatambitie komt niet als een verrassing. De gevolgen van de klimaatverandering laten zich extra voelen in de stad. Deze zomer was de hittegolf ongenadig in Brussel. Het kwik klom in de dichtbevolkte stadswijken meermaals boven de 40°C en de extreme warmte eiste deze zomer over heel België meer dan [700 extra overlijdens](#), zo berekende Sciensano. Het fenomeen van stedelijke hitte-eilanden is maar één van de elementen die de Brusselse overheid aanzetten tot actie. Ook luchtverontreiniging en geluidsoverlast ondermijnen de gezondheid van onze stedelijke landgenoten. In onze hoofdstad alleen al is de slechte lucht volgens het Europese Milieu Agentschap verantwoordelijk voor jaarlijks meer dan 600 vroegtijdige overlijdens, en Leefmilieu Brussel berekende dat de geluidsoverlast alle Brusselaars samen meer dan 5000 gezonde levensjaren kost.

Kortom, een belabberd leefmilieu weegt zwaar op de levenskwaliteit en de gezondheid van de bewoners van onze hoofdstad. Dat de Brusselse overheid deze uitdagingen nu sterk ter harte neemt, is in grote mate te danken aan haar bevolking die hierrond massaal mobiliseert. **We moedigen de Brusselse regering aan om samen met Parijs, Londen, Madrid en Amsterdam een frontlijn te vormen voor meer Europese ambitie op vlak van klimaat en gezondheid.**

De plaats van de auto

Je kunt er niet omheen: een beleid dat klimaat en gezondheid centraal stelt, moet de heerschappij van Koning Auto in vraag durven stellen. We geven drie evidente redenen:

- In de eerste plaats weegt de auto op onze gezondheid en levenskwaliteit. Hij vervuult, maakt lawaai en veroorzaakt stress. Dit treft trouwens niet enkel omstaanders, bestuurders ondervinden deze gevolgen evenzeer.
- Daarnaast creëert de auto ook een passieve levensstijl. Het Institute for Global Health berekende dat er wereldwijd miljoenen doden te vermijden zijn als de steden inzetten op minder auto's. Minder auto's betekent niet enkel minder ongelukken en minder luchtvervuiling, maar ook meer lichaamsbeweging voor de hele bevolking, als we inzetten op zachte mobiliteit zoals fietsen en wandelen.
- Last but not least neemt de auto, bewegend of stilstaand, veel plaats in. Momenteel claimt Koning Auto maar liefst 70% van de Brusselse openbare ruimte. Wil je de hitte-eilanden aanpakken en plaatsmaken voor voetgangers en fietsers en voor trams, voor terrasjes en pleinen, voor groen en blauw, dan moeten we deze ruimte deels herwinnen. Vele steden voeren deze strijd al met succes. Het voorbeeld van Stockholm toont aan dat het werkt, dat het grote steun geniet van de bevolking en dat het niet nefast is voor de economie.

Rekeningrijden

De Brusselse regering schuift een vorm van rekeningrijden naar voor als antwoord op de autodruk. Het gaat om een systeem waarbij er een heffing komt op elke auto-verplaatsing in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Het systeem zou via ANPR-camera's de nummerplaten kunnen herkennen. Specialisten zeggen al lang dat rekeningrijden de meest efficiënte manier is om de autodruk naar beneden te krijgen. Een slimme kilometerheffing in het hele land kan hier substantieel aan bijdragen. Maar op dit moment willen de twee andere gewesten niet meestappen in dit systeem.

Als milieuorganisaties vragen we dat de drie gewesten, én de federale staat – verantwoordelijk voor bedrijfswagens en brandstofaccijnzen - op zijn minst samen nadenken.

Op welke manier bereiken we de gezamenlijke klimaat- en luchtkwaliteitsdoelstellingen? Met welke inspanningen, collectief als het kan, individueel als het moet? Het is hierin belangrijk elkaar niet te torpederen, maar zich te inspireren op het beleid van de andere deelstaten. Zo kunnen Vlaanderen en Wallonië zich ook bezinnen over de gezondheidswinsten die de invoering van een zonale heffing in hun steden zou kunnen opleveren.

Winst voor de hele samenleving

We steunen, als milieuorganisaties uit alle landsdelen, collectief de demarche van de Brusselse regering om een zonale vorm van rekeningrijden in te voeren. Is een kilometerheffing over het hele land niet beter? Waarschijnlijk, maar nog langer uitstellen is nog veel slechter.

We roepen Vlaanderen en Wallonië op om de zonale heffing niet af te schieten als een vermeende aanval op de pendelaar. Ga in gesprek over tarieven en modulaties. Onderzoek of het uitbreiden van de zonale heffing naar de Ring en andere invalswegen een oplossing kan bieden voor de files in de rand. Bijvoorbeeld, als de autodruk vermindert, staat het openbaar vervoer zelf niet langer in de file. Een bus of tram nemen wordt dan vanzelf een gemakkelijkere optie voor veel pendelaars.

Tegelijk roepen we de Brusselse regering op om niet in een territoriale kramp te schieten. Denk mee na hoe dit instrument positieve effecten kan hebben voor het verkeer buiten de stad. Gebruik de opbrengsten niet alleen om de mobiliteit voor de eigen inwoners te verbeteren, maar ook die van de pendelaars. Reserveer een deel van de teruggewonnen ruimte voor snelle fietsinfrastructuur en voor busbanen voor De Lijn en TEC. Investeer het in de uitbouw van een tramnet dat aansluit bij BrabantNet, en bedenk een P+R-strategie met de andere gewesten.

De zonale heffing kan winst betekenen voor de hele samenleving. Als Brussel een ambitieus klimaatbeleid voert, krijgen Brusselaars én bezoekers én pendelaars daar een gezonde en leefbare regio voor in de plaats. Iedereen kan dan genieten van een vlottere mobiliteit in en om onze hoofdstad. We staan met zijn allen minder in de file en krijgen meer plaats voor kwaliteitsvolle en gezonde verplaatsingen, te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer.

Getekend door:

- BRAL vzw, Piet Van Meerbeek, coördinator
- Bond Beter Leefmilieu vzw, Mathias Bienstman, beleidscoördinator
- Greenpeace België, Dave Van Meel, program director
- IEW, Arnaud Collignon, responsable politique

Perscontact:

- BRAL | Tim Cassiers | tim@bral.brussels | 0476 449 223